

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Факультет іноземної філології
та соціальних комунікацій

IX

**ВСЕУКРАЇНСЬКА
НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ**

СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА

15-16 квітня 2021 року

Матеріали

Висновки. Отже, ефективна міжкультурна комунікація не може виникнути сама по собі, їй необхідно цілеспрямовано навчатись. Міжкультурний діалог пропонує продуктивні смисли взаємодії різнокультурних суб'єктів. Саме в діалогічних ситуаціях людина набуває якостей суб'єктності, проєктивності та комунікативної зрілості.

Список використаних джерел:

1. Бучковська О. Ю. Міжкультурний діалог у контексті міжкультурної комунікації. УКРАЇНСЬКА КУЛЬТУРА: минуле, сучасне, шляхи розвитку. Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. 2013. Т. II. Вип. 19. С. 232 – 236.
2. Колінько М. В. Міжкультурна комунікація: топологічний вимір: монографія. Вінниця: ТОВ «ТВОРИ», 2019. 344 с. ISBN 978-617-7742-54-7
3. Чарівна Т. Глобалізація: соціально-культурний аспект. *VERSUS*. 2016. № 1(7). С. 36 – 41.

Ярослав Яненко,

канд. соціол. наук

доцент кафедри журналістики та філології

Сумського державного університету

РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ КАРАНТИННИХ ОБМЕЖЕНЬ У ЗАГОЛОВКАХ ІНТЕРНЕТ-ЗМІ

Вже більше року минуло з моменту, коли ВООЗ оголосила COVID-19 пандемією, але невідомо, коли закінчатся карантинні обмеження, правила соціального дистанціювання тощо. Все це негативно впливає на психологічне здоров'я людей, чому можуть сприяти відповідні публікації в ЗМІ та соціальних мережах. Тож медіа-фахівці мають усвідомлювати несприятливі наслідки карантину для психічного здоров'я в контексті їх відображення у сучасних медіа, що й обумовлює актуальність проблеми.

Мета дослідження – визначити особливості репрезентації карантинних обмежень у заголовках інтернет-ЗМІ.

Завдання: уточнити вплив жорстких карантинних обмежень на психологічне здоров'я населення; визначити особливості висвітлення регіональними та всеукраїнськими інтернет-ЗМІ факту потрапляння міста Суми у «червону» зону карантину восени 2020 р.

Основні методи дослідження – спостереження, контент-аналіз.

Вплив жорстких карантинних обмежень на суспільство досліджували ряд зарубіжних вчених, зокрема Х. Сате, К. Мішра, А. Сараф та С. Джон відзначають, що «пандемія COVID-19 здійснює негативний вплив на психологічне здоров'я населення, тому для запобігання цій кризі необхідно вживати відповідних заходів як на місцевому, так і на національному рівні» [3, с. 181], а А. Відіянто, А. Фаджрія, Д. Атмоджо, Р. Хандаяні, Л. Курніаві вказують, що «взаємодія з соціальними мережами під час цієї пандемії може збільшити ризик депресії та тривожних розладів» [4, с. 942]. Б. Арафах та М. Хасім відзначають, що важливо знайти «способи відрізнити правду і містифікації, поширювані користувачами в соціальних мережах, адже міфічна (помилкова) інформація не має чітких меж і може породжувати думки, які можуть поєднувати в собі брехню (міфи) і правду» [1, с. 1407], крім того, «поширення в соціальних мережах міфів, пов'язаних з COVID-19, здійснювало негативний вплив на суспільство, наприклад, громадськість відмовляла жертвам коронавірусу в публічних похованнях через трупи, які вважалися інфікованими» [1, с. 1398].

В Україні, як і в ряді інших країн, у певні періоди пандемії вводилися карантинні зони, позначені різними кольорами – зеленим, жовтим, помаранчевим, червоним. Кожний колір відповідав епідеміологічній ситуації у регіоні (або окремо взятому місті), і найсуворіші обмеження були передбачені для «червоної» зони.

Втім, жорсткі обмеження психологічно тиснуть на місцевих мешканців, про що пишуть М. Бонаті, Р. Кампі, М. Занетті, М. Картабія, Ф. Скарпелліні, А. Клавенна, Г. Сегре, які досліджували психологічний вплив карантинних обмежень на італійців під час пандемії COVID-19 (в онлайн-опитуванні взяли

участь 20 158 учасників) [2]. Цими вченими було виявлено негативну кореляцію між показником рівня стресу і відстанню від місця проживання до «червоної» зони карантину. Більш висока поширеність психологічного стресу була виявлена ближче 25 км від «червоної» зони, а важкого стресу – у тих, хто проживав ближче 15 км до «червоної» зони [2, с. 12]. Схожий ефект виявили дослідники Х. Сате, К. Мішра, А. Сараф, С. Джон, які вивчали рівень стресу у жителів Індії у період пандемії: «ті хто належить до району «червоної» зони, повідомили про більш високий ступінь страху перед COVID-19» [3, с. 181].

Ми провели дослідження у період, коли місто Суми вперше потрапило у «червону» зону карантину (з 12 жовтня 2020 р.), відповідно, було проаналізовано заголовки регіональних і всеукраїнських інтернет-ЗМІ щодо цього факту. Нами проаналізовано два тижні – 12-18 жовтня (коли у «червоній» зоні було лише два міста – Суми і Канів), і 19-25 жовтня (коли у «червону» зону додалися ще 8 обласних центрів, крім Сум, а загалом у цей тиждень у «червону» зону потрапило близько 60 міст та районів України). Загалом серед публікацій інтернет-ЗМІ на сайті «Ukr.net» нами відзначено 41 матеріал, які стосувалися факту потрапляння міста Суми у «червону» зону карантину та втілення у життя обмежень, передбачених законодавством для «червоної» зони. У перший тиждень (12-18 жовтня) нами зафіксовано 23 таких публікації, другого тижня (19-25 жовтня) – 18.

Найбільша кількість матеріалів припадає на початок першого тижня дослідження, це 12-13 жовтня. Приклади заголовків публікацій всеукраїнських ЗМІ: «Суми в червоній зоні: в місті призупинили міжміське і міжобласне сполучення» («НВ»), «Червона зона»: у Сумах зупинили залізничні перевезення» («ТСН»), «Ситуація в «червоних» Сумах: патрулі будуть штрафувати, підприємці страйкують, школи зачинили» («Фокус»).

Приклади заголовків публікацій регіональних ЗМІ: «Відсьогодні у Сумах запроваджені нові карантинні обмеження» («Телекомпанія СТС»), «У Сумах організації та установи масово зачиняються на карантин» («ТопГород»), «Сумська «Барса» зачинилася на карантин» («Данкор online»), «У Сумах

управління з питань праці в період карантину працюватиме в online-режимі» («SumyToday»), «Сумська ОДА перейшла на дистанційний режим роботи» («Азимут Сум»), «Сумський національний театр ім. Щепкіна йде на карантин» («Телекомпанія СТС»), «З гуртожитків не виселятимуть. Сумські університети переходять на дистанційне навчання» («UA: Суспільне мовлення»).

Далі починається поступовий спад інтересу інтернет-ЗМІ до цієї теми, що виражається у зменшенні кількості публікацій. Крім того, змінюється і контент матеріалів – якщо на першому тижні у заголовках простежується тенденція про перехід на дистанційне навчання, «віддалений» режим роботи тощо, то на другому тижні у заголовках йдеться переважно про місцеві особливості послаблення обмежень щодо міжміського та міжобласного транспортного сполучення тощо. Наприклад: «У Сумах не виявляють порушників карантину у транспорті» («SumyToday»), «Локдаун на мінімалках. Як дотримуються жорсткого карантину в містах червоної зони» («Страна.ua»), «На Сумщині відновили автобусне сполучення» («Сумські Дебати»), «Суми повністю відновили міжобласне та міжміське автобусне сполучення» («ТСН»), «Червона зона»: у більшості з 9 обласних центрів вирішили не запроваджувати надто жорстких обмежень» («ТСН»), «Укрзалізниця відновила продаж квитків на потяги зі станції «Суми» («UA: Суспільне мовлення»).

Висновки. Наукові розвідки зарубіжних вчених свідчать про наявність негативного впливу жорстких карантинних обмежень на психологічне здоров'я населення, тож це треба враховувати для фахової оцінки комунікацій у сфері спеціалізованого медичного інформування та безпеки особистості.

В результаті проведеного дослідження нами з'ясовано особливості висвітлення регіональними та всеукраїнськими інтернет-ЗМІ факту потрапляння міста Суми у «червону» зону карантину, зокрема різницю у контенті матеріалів на першому тижні дослідження (початок перебування міста Суми у «червоній» зоні) та другому тижні, на якому відзначено тенденцію до спаду інтересу ЗМІ до цієї теми, адже перше потрапляння міста до «червоної»

зони стає основою для більшої кількості інформаційних приводів для публікацій, ніж факт продовження перебування міста у «червоній» зоні.

Дослідження виконано у межах гранту НФДУ «Спеціалізована система медичного інформування та безпека особистості в умовах пандемій, криз, інших суспільних потрясінь: формування ефективної соціокомунікаційної моделі».

Список використаних джерел:

1. Arafah B., Hasyim M. Covid-19 Mythology And Netizens Parrhesia Ideological Effects Of Coronavirus Myths On Social Media Users. *Palarch's Journal Of Archaeology Of Egypt*. 2020. Vol. 17. Iss. 4. P. 1398–1409.
2. Bonati M., Campi R., Zanetti M., Cartabia M., Scarpellini F., Clavenna A., Segre G. Psychological distress among Italians during the 2019 coronavirus disease (COVID-19) quarantine. *BMC Psychiatry*. 2021. Vol. 21. Iss. 1. P. 1–13. DOI: 10.1186/s12888-020-03027-8
3. Sathe H. S., Mishra K. K., Saraf A. S., John S. A cross-sectional study of psychological distress and fear of COVID-19 in the general population of India during lockdown. *Annals of Indian Psychiatry*. 2020. Vol. 4. Iss. 2. P. 181–189. DOI: 10.4103/aip.aip_54_20
4. Widiyanto A., Fajriah A. S., Atmojo J. T., Handayani R. T., Kurniavie L. E. The Effect of Social Media Exposure on Depression and Anxiety Disorders in Facing Covid-19 Pandemic. *European Journal of Molecular & Clinical Medicine*. 2020. Vol. 7. Iss. 5. P. 942–950.

Вадим Яременко,

аспірант кафедри журналістики та філології

Сумського державного університету

ЗАСТОСУВАННЯ СУЧАСНИХ СПОРТИВНИХ PR-КОМУНІКАЦІЙ У ФОРМУВАННІ ПОЗИТИВНОГО ІМІДЖУ УНІВЕРСИТЕТУ

На сьогодні значну роль у формуванні та підтримці позитивного іміджу організацій або окремо особистості відводять спортивним PR-комунікаціям. Вони здатні якісно та ефективно реалізовувати таку мету, адже включають інноваційні інструменти та технології впливу, які формують в аудиторії позитивне ставлення до PR-об'єкта. Але розробка та впровадження спортивних PR-комунікацій зачасту залежить від конкретних іміджевих задач об'єкта діяльності. Що притаманно і університету, який генерує та реалізує ці